Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Університет ISMA (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України
Національний інститут стратегічних досліджень
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет водного господарства та природокористування

ЗБІРНИК

X Міжнародної науково-практичної конференції

«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО»

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

Підсумовуючи, слід зазначити, що цифровізація управління витратами – це не просто данина моді на нові технології, а безальтернативний шлях до виживання та розвитку аграрного бізнесу в умовах глобальної конкуренції. Впровадження інноваційних обліково-аналітичних систем дозволяє зміцнити економічну безпеку підприємства через підвищення прозорості фінансових потоків, жорсткий контроль за використанням ресурсів та можливість оперативного маневрування в кризових ситуаціях.

Література

1. Бірюков Є. І., Гарафонова О. І., Худолей В. Ю. Управління витратами аграрного підприємства в умовах цифрових трансформацій. *Economic Synergy*. 2023. № 2. С. 48–61. URL: https://es.istu.edu.ua/index.php/EconomicSynergy/article/view/110/85.

2. Рудаченко О., Коненко В., Тараруєв Ю. Аналіз впливу цифрових технологій на розвиток суб'єктів підприємництва. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 334(5). С. 33–39. URL: https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/516/520/.

3. Котельникова Ю. М., Чумак Г. М., Ворошилова О. І. Управління витратами в умовах цифрової економіки: сучасні моделі та інструменти оптимізації. *Економіка та суспільство*. 2025. №73. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5883/5822/.

4. Онищенко С. В., Маслій О.А., Пантась В. В. Ділова активність бізнесу в Україні: цифрова трансформація та сталий розвиток. *Економіка і регіон*. 2024. № 1 (92). С. 136–146. URL: https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/3321.

УДК 336.71:004.056:005.5

Худолій Юлія Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Користова Вікторія Станіславівна, *студентка*
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: НОРМАТИВНІ ЗМІНИ, КІБЕРРИЗИКИ ТА УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ

Сучасна екосистема фінансового сектору зазнає радикальних структурних змін під впливом стрімкої діджиталізації. Традиційні банківські інститути змушені конкурувати або інтегруватися з технологічними компаніями, що формує нову парадигму обслуговування [4; 5]. Водночас ця трансформація вимагає перегляду підходів до безпеки, оскільки цифровізація розширює спектр потенційних вразливостей.

Каталізатором змін на ринку України стало повноцінне запровадження концепції відкритого банкінгу (Open Banking), нормативні вимоги до якого імплементовані Національним банком України на базі Закону України «Про платіжні послуги» [3]. Завдяки відкритим API небанківські надавачі платіжних послуг отримали змогу безпечно взаємодіяти з банківськими рахунками клієнтів.

Ці зміни безпосередньо впливають на внутрішні процеси фінансових установ. Зокрема, виникає потреба в адаптації фінансового обліку (через необхідність капіталізації витрат на розробку та інтеграцію API як нематеріальних активів) та перегляді політики корпоративного бюджетування. Сучасні реалії змушують банки закладати значно більші частки бюджету на IT-інфраструктуру та кіберзахист. Крім того, на тлі зростання загроз активного розвитку набуває страхування кіберризиків (Cyber Insurance) як інструмент фінансового хеджування можливих збитків від зламів.

Варто зазначити, що ядром цифрової трансформації на макрорівні виступає Система електронних платежів Національного банку України (СЕП). СЕП фактично є «кровоносною системою» фінансів України. Станом на 2026 рік її функціонування в режимі 24/7 на базі міжнародного стандарту ISO 20022 не лише забезпечує миттєве проведення транзакцій, а й створює технологічний фундамент для масштабування Open Banking. Проте така безперервність роботи критичної інфраструктури вимагає безпрецедентних заходів безпеки, оскільки будь-який простій системи через цілеспрямовані атаки несе пряму загрозу національній економічній стабільності.

На роздрібному рівні найвищий ступінь цифровізації демонструють вітчизняні необанки, які звели до мінімуму час клієнтського онбордингу [2]. Сучасні банківські екосистеми дозволяють у день створення віртуальної картки миттєво зараховувати на неї кошти та одразу ж здійснювати перекази іншим користувачам чи оплачувати послуги. Така гіпершвидкість транзакцій є суттєвою конкурентною перевагою, проте вона кардинально змінює ландшафт операційних ризиків. У цих умовах фінансові установи змушені впроваджувати автоматизовані антифрод-системи на базі машинного навчання, здатні в режимі реального часу блокувати підозрілі операції, що вимагає постійного перегляду політик внутрішнього бюджетування.

Стрімка експансія FinTech-рішень не лише оптимізує операційні витрати, а й трансформує природу системних ризиків, створюючи загрозу «ефекту доміно» у взаємопов'язаних цифрових мережах [5]. Як наслідок, виникає об'єктивна потреба у переході від традиційного періодичного контролю до динамічного пруденційного нагляду в режимі реального часу. Це вимагає інтеграції інтелектуальних систем раннього попередження (Early Warning Systems) у структуру корпоративного управління, що дозволяє банку ідентифікувати аномалії та потенційні збитки від технічних збоїв або кібератак ще на етапі їх виникнення [1; 4].

Огляд статистики кіберризиків (2025 – початок 2026 рр.) засвідчує, що масовий перехід у хмарні середовища та розширення точок доступу (API) зумовили зростання кіберінцидентів. За даними глобальних звітів (зокрема, IBM Security) [6], середня вартість витоку даних у фінансовому секторі у 2025 році досягла історичного максимуму. У фокусі зловмисників перебувають слабкі ланки у ланцюжках постачань та методи соціальної інженерії, підкріплені технологіями штучного інтелекту (Deepfakes, AI-фішинг) [6]. У таблиці 1 наведено актуальні показники, що характеризують стан кібербезпеки у фінансовому секторі на поточний момент.

Таблиця 1

Аналітика кіберризиків у банківському секторі (2025 – I кв. 2026 рр.)

Категорія показника / Ризику	Поточне статистичне значення та тенденція
Середня вартість витоку даних (Data Breach Cost)	Зросла до $6,1 млн для фінансових установ (за оцінками звіту IBM Cost of a Data Breach 2025) [6].
Вектор компрометації: вразливості API	Частка зламів через несанкціонований доступ до фінансових API зросла на 42% після масового впровадження Open Banking.
Витрати на кібербезпеку (Корпоративне бюджетування)	Банки збільшили частку витрат на інформаційну безпеку в середньому до 15–18% від загального IT-бюджету.
ШІ-згенерований фішинг	Кількість цілеспрямованих фішингових атак із застосуванням генеративного ШІ зросла у 2,5 раза порівняно з 2024 роком.
Попит на поліси кіберстрахування	Обсяг премій зі страхування кіберризиків у корпоративному секторі Європи та України зріс на 34% [5].

Таким чином, цифровізація банківського сектору та нормативне закріплення відкритого банкінгу формують інноваційне конкурентне середовище, проте генерують складні кіберризики. Для забезпечення стабільності фінансові установи мають комплексно підходити до розв'язання цієї проблеми: поєднувати технічний захист (аудит API), модернізувати підходи до фінансового обліку цифрових активів, оптимізувати корпоративне бюджетування на користь превентивної безпеки та використовувати інструменти кіберстрахування для мінімізації фінансових наслідків зламів.

Література

1. Огляд стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури України (2025–2026). *Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України*. Київ, 2026. 38 с.
2. Hlushko, A. & Khudolii, Yu. Financial technologies as a factor in the innovative development of the banking system. Chapters of Monographs, in: "Intellectual capital is the foundation of innovative development 2025", Monographic series "European Science". Karlsruhe, Germany: ScientificWorld-NetAkhatAV, March 2025, Book 38, Part 3, pp. 19–27. DOI: https://doi.org/10.30890/2709-2313.2025-38-03.
3. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20 (дата звернення: 01.05.2026).
4. Худолій Ю. С., Свистун Л. А. Трансформація роздрібного банкінгу під впливом Fintech. *Економіка і регіон*. 2023. № 2 (89). С. 55–61.
5. Худолій Ю. С., Халєвіна М. О. Фінтехнології в банківському бізнесі: реалії та перспективи. *Проблеми економіки*. 2021. № 1. С. 134–142.
6. Cost of a Data Breach Report 2025. *IBM Security*. 2025. URL: https://www.ibm.com/security/data-breach (дата звернення: 01.05.2026).
7. Phishing Trends Report. Hoxhunt. 2026. URL: https://hoxhunt.com/guide/phishing-trends-report (дата звернення: 04.05.2026).
8. Zhyvylo Y., Onyshchenko S., Cherviak A., & Bilko S. Determining the patterns of using information protection systems at financial institutions in order to improve the level of financial security. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologie*s, 2023, 5(13(125)), 65–76. DOI: https://doi.org/10.15587/1729-4061.2023.288175.

УДК 351.712:004

***Дмитренко Алла Василівна*,**
доктор економічних наук, професор
***Дектянікова Вікторія Антонівна,** студентка*
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЯК ФАКТОР ЗНИЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В сучасних реаліях економічна безпека держави тісно пов'язана з прозорістю і ефективністю державного управління. Цифровізація перетворюється з простого технічного оновлення на ключовий інструмент у боротьбі з корупцією, яка негативно впливає на фінансову стабільність країни. Згідно зі стратегічними документами, цифрова трансформація визначена одним із пріоритетних напрямів державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року [4]. Традиційна модель надання публічних послуг, побудована на безпосередній взаємодії заявника з уповноваженою особою, об'єктивно